

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****RUŞEN BAYAR BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2020/33709
Karar Tarihi : 15/6/2022

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Rıdvan GÜLEÇ
Basri BAĞCI
Kenan YAŞAR

Raportör : Habip OĞUZ
Başvurucu : Ruşen BAYAR
Vekili : Av. İnan AKMEŞE

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ihlal kararına dayanılarak yapılan yargılamanın yenilenmesi talebinin reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 23/10/2020 tarihinde yapılmıştır. Komisyon, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar vermiştir.

3. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

5. Başvurucu, (kapatılan) İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesinin (CMK 250. madde ile görevli) (Mahkeme) 13/2/2009 tarihli kararıyla devletin egemenliği altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya çalışma suçundan müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Anılan karar, Yargıtay incelemesinden geçerek 27/4/2010 tarihinde kesinleşmiştir.

6. Başvurucu, mahkûmiyetle sonuçlanan davaya ilişkin olarak 24/4/2008 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) başvurmuştur. Başvurucu -diğerlerinin yanında- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkraları kapsamında kollukta müdafî yardımından faydalanmadığını, yargılamayı yürüten mahkemenin mahkûmiyet kararında müdafî olmaksızın polis tarafından alınan ifadelerinin kullanıldığını şikâyet konusu yapmıştır.

7. AİHM, *Ruşen Bayar/Türkiye* (B. No: 25253/08, 19/2/2019) kararında başvurucunun adil yargılanma hakkı kapsamındaki müdafî yardımından yararlanma hakkına dair şikâyetini kabul edilebilir bulmuş; başvurucunun kollukta müdafî hazır olmaksızın verdiği ifadelerin mahkûmiyette delil olarak kullanılmasının yargılamanın adillliğini zedelediğine ve dolayısıyla Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) ve (3) numaralı fıkralarının ihlal edildiğine karar vermiştir.

8. Başvurucu 13/2/2020 tarihli dilekçeyle anılan karara dayanarak yargılananın yenilenmesi talebinde bulunmuştur. Mahkeme 8/6/2020 tarihli kararıyla talebi kabule değer bulmuş ve talebin dosya üzerinden incelenmesine karar vermiştir. Mahkeme 4/9/2020 tarihli ek kararında ise başvurucunun soruşturma evresindeki ikrarının hükmün dayanağı olmaktan çıkarılması gerektiği ve buna karşılık sair delillerin atılı suçun sübuta varması için yeterli olduğu sonucuna vararak 13/2/2009 tarihli ve E.2009/285, K.2009/17 sayılı kararda değişiklik yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir.

9. Mahkemenin 4/9/2020 tarihli ek kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...hükümlü Ruşen Bayar'ın soruşturma aşamasında Avukat katılımı olmaksızın zorla alınan ikrarının sonraki aşamalarda inkar edilmiş olmasına rağmen hükme dayanak yapıldığı ve bu hususunun Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince ihlal olarak nitelendirildiği görülmektedir, dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda hükümlünün emniyet aşamasında Avukat katılımı olmaksızın alınan ikrarının hükmün dayanağından çıkarılması gerektiği aşikardır.

...

Aynı davada yargılanan [M.Z.Ç.nin] 12/05/2004 tarihinde mahkememize sunmuş olduğu dilekçede: [K.] kod adını kullanan hükümlü Ruşen Bayar'ın örgüt adına para topladığı iddiasıyla [M.Y.yi] sorguladığı, daha sonra sorgulamayı bir başka adreste gerçekleştirmek için bulunduğu yerden çıkardıklarında [M.nin] kaçması üzerine kovalayarak onu silâhla başından vurup öldürdüğünü açıkça belirttiği, yine aynı dilekçede örgüte ilgili tüm emirlerin Ruşen Bayar'dan geldiğini ifade ettiği, kendisinde bu talimat doğrultusunda Ruşen'den korktuğu için 2 defa vatandaşlardan para istediğini ikrar ettiği; yine dosyada [M.A.İ.nin], evinde yakalanan çantadaki dokümanların Ruşen Bayar tarafından bırakıldığına ilişkin geçerli anlatımı bulunduğu; [M.Ya.nin] gösterimi üzerine ele geçirilen silâhlar için de hem [M.Y.nin] öldürülmesi olayında kullanıldığının, hem de polislerin kurşunlanması olaylarında kullanıldığının ekspertiz raporlarıyla tespit edildiği. Bu silâhların Ruşen Bayar'ın [M.Ya.ya] saktaması için verdiğinin dosyaya yansıtıldığı; keza kovuşturma sırasında Ruşen Bayar'ın, [A.Ö.ye] yönelik tecritten dolayı duruşmalara katılmayacağı yönünde örgütsel tavır sergilediği; bunlardan mada Ruşen Bayar'ın 40 gram siyanürle yakalandığı, örgütsel eylemlerle ilgili yazı ve çizimlerin kendisine ait olduğunun belirlendiği sübuta ermiştir.

Tadat edilen bu deliller gözetildiğinde hükümlü Ruşen Bayar'ın emniyetteki ikrarından sarfınazar edilse dahi yasa dışı PKK terör örgütünün üyesi olduğu, örgüt adına [M.Y.yi] öldürdüğü keza örgüt adına bir kısım vatandaşlardan para toplattığı, örgüt için dokümanlar hazırladığı, silah ve patlayıcı madde bulundurduğu, dolayısıyla atılı suçu işlediği..."

10. Başvurucu; AİHM'in kararıyla müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğinin tespit edildiğini, ihlal kararıyla birlikte yargılamanın yenilenmesinin gerekliliğine değinildiğini ancak yargılamanın yenilenmesinin bütün gereklerinin yerine getirilmediğini belirterek anılan karara itiraz etmiştir.

11. İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi 24/9/2020 tarihli kararıyla başvurunun itirazını reddetmiştir.

12. Başvurucu 23/10/2020 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. İlgili hukuk için bkz. *Mehmet Ali Ayhan (2)*, B. No: 2016/7967, 22/7/2020, §§ 20-32.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

14. Anayasa Mahkemesinin 15/6/2022 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

15. Başvurucu, Mahkemenin delil durumu ile ilgili olarak herhangi bir değerlendirme yapmadan gerekçesiz olarak karar verdiğini, yargılamanın yenilenmesi talebinin reddine ilişkin kararlar ihlal kararının gereklerinin yerine getirilmediğini, bu sebeplerle mahkemeye erişim hakkı da dâhil olmak üzere adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

16. Bakanlık görüşünde; kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği, mevcut başvurunun kabul edilebilirliğine dair yapılacak incelemede başvurunun iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde olup olmadığı hususunun da dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Somut olayda başvurunun yargılamanın yenilenmesi talebinin kabule değer bulunduğu, dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda dosya kapsamındaki diğer delillerin de ayrıntılı şekilde değerlendirilmesiyle başvurunun soruşturma evresindeki ikrarının Mahkemenin 13/2/2009 tarihli kararının gerekçesinden çıkarılmasına ve başvuru hakkında kesinleşen mahkûmiyet hükmünde değişiklik yapılmasına gerek bulunmadığına karar verildiği, ayrıca başvurunun bu karara karşı itiraz mercii nezdinde itiraz etme imkânı bulduğu ifade edilmiştir.

17. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru formunda dile getirdiği iddiaları yinelemiştir.

B. Değerlendirme

18. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddialarının hakkaniyete uygun yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkı yönünden incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

19. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

20. Ceza yargılamasında savunma haklarının güvence altına alınması, demokratik toplumun temel ilkelerindedir (*Erol Aydeğer*, B. No: 2013/4784, 7/3/2014, § 32). Savunma hakkı, ceza adaletinin hakkaniyete uygun gerçekleşmesini sağlamaktadır. İddiaya karşı savunma hakkı tanınmadığı sürece silahların eşitliği ve çelişmeli yargılama ilkelerine uygun muhakeme yapılması ve maddi gerçeğe ulaşılması da mümkün değildir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, B. No: 2014/12002, 8/12/2016, § 69).

21. Şüpheli ve sanığa salt savunma hakkının tanınması yeterli değildir. Şüpheli ve sanığın savunma hakkı için Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen "*meşru vasıta ve yollar*"dan yararlandırılması da gerekir. Şüpheli ve sanık için Anayasa'nın 36. maddesinde sözü edilen meşru vasıta ve yollardan en önemlisi müdafî yardımından yararlanmaktır. Diğer bir ifadeyle müdafî yardımından yararlanma hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde belirtilen "*meşru vasıta ve yollar*" kavramının kapsamındadır. Bu itibarla müdafî yardımından yararlanmanın adil yargılanma hakkının kapsam ve içeriğine dâhil ve bu hakkın doğal sonucu olduğu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla suç isnadı altındaki kişi, adil yargılanma hakkı kapsamında kendisini bizzat savunma veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanma hakkına sahiptir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 72).

22. Diğer yandan Anayasa'nın 36. maddesine *adil yargılanma* ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Sözleşme'nin 6. maddesinin (3) numaralı fıkrasının (c) bendinde, bir suç ile itham edilen herkesin kendisini bizzat savunmak veya seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanması eğer avukat tutmak için gerekli maddi olanaklardan yoksun ise ve adaletin yerine gelmesi için gerekli görüldüğünde resen atanacak bir avukatın yardımından ücretsiz olarak yararlanabilmesi hakkı düzenlenmiştir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 73).

23. Anılan hakkın ilke olarak şüphelinin kolluk tarafından ilk kez sorgulanmasından itibaren sağlanması gerekir. Şüpheliye kolluk tarafından ilk kez sorgulanmasından itibaren avukata erişim hakkı sağlanması, kendisini suçlanma ve susma hakları yanında genel olarak da adil yargılanma hakkının etkili bir koruma işlevine sahip olması bakımından gereklidir.

Çünkü bu aşamada elde edilen deliller, yargılama sırasında söz konusu suçun hangi çerçevede ele alınacağını belirlemektedir. Özellikle delillerin toplanması ve kullanılması aşamasında cezai yargılamaya ilişkin mevzuat giderek daha karmaşık hâle geldiğinden şüpheliler ceza yargılamasının bu evresinde kendilerini savunmasız bir durumda bulabilir. Belirtilen savunmasızlık hâli ancak bir müdafinin hukuki yardımıyla gereği gibi telafi edilebilir (*Aligül Alkaya ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/1138, 27/10/2015, §§ 118, 135; *Sami Özbil*, B. No: 2012/543, 15/10/2014, § 64).

24. Sanık, olay hakkında doğrudan doğruya bilgi sahibidir. Dolayısıyla sanığın beyanlarının olayın aydınlatılması bakımından son derece önemli bir delil niteliğinde olduğu açıktır. Bu bakımdan suç isnadı altındaki kişinin müdafii hazır bulunmadığı hâlde kendini suçlayıcı beyanlarda bulunup bulunmadığı, bu itirafların aleyhinde kullanılıp kullanılmadığı, susmasında mahkemeye olumsuz sonuçlar çıkarılıp çıkarılmadığı ve kendisine herhangi bir baskı uygulanıp uygulanmadığı her somut olayda değerlendirilmelidir. Bir ceza davasında kendi aleyhine tanıklık etmeme ve delil vermeye zorlanmama hakkı, suç isnadını zorla veya baskıyla sanığın isteğine aykırı olarak elde edilen delillere başvurmadan kanıtlamaya çalışmayı gerektirir. Avukata erişimi sağlamayan sanığın kolluktaki ikrarının mahkûmiyet kararında kullanılması durumunda savunma hakkına telafi edilemeyecek şekilde zarar verilmiş olacaktır. Soruşturma evresinde elde edilen ikrarın kötü muamele ve işkence altında verildiği belirtilerek reddedilmesi durumunda mahkemeye bu husus irdelenmeksizin ikrarın dayanak olarak kullanılması önemli bir özen eksikliğidir (*Yusuf Karakuş ve diğerleri*, § 79).

25. Müdafî yardımından faydalanma hakkıyla ilgili olarak AİHM, devlet güvenlik mahkemelerinin görev alanına giren bir suçla bağlantılı olarak gözaltında tutulan şüphelilerin müdafî yardımından yoksun bırakılmasının sistemsel bir sorun olduğunu belirtmiş ve ihlal kararları vermiştir (*Saldız/Türkiye* [BD], B. No: 36391/02, 27/11/2008, §§ 56-63; *Bayram Koç/Türkiye*, B. No: 38907/09, 5/9/2017, § 23).

26. Temel hak ve özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla 4/11/1950 tarihinde imzalanan Sözleşme 10/3/1954 tarihli ve 6366 sayılı İnsan Haklarını ve Ana Hüriyetleri Koruma Sözleşmesi ve Buna Ek Protokolün Tasdiki Hakkında Kanun'la Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmış ve onay belgesinin 18/5/1954 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine tevdi edilmesiyle Türkiye açısından yürürlüğe girmiştir. Bakanlar Kurulunun 22/1/1987 tarihli ve 87/11439 sayılı kararı ile Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna bireysel başvuru hakkı, 25/9/1989 tarihli ve 89/14563 sayılı kararı ile de AİHM'in zorunlu yargı yetkisi tanınmıştır. Böylece Türkiye, Sözleşme'de bulunan temel hak ve özgürlükleri güvence altına alma yükümlülüğünü kabul etmiş ve yargı yetkisi içinde bulunan tüm bireylere hukuken bağlayıcı nitelikte ihlal kararı verebilecek bir uluslararası mahkemeye başvuru yapabilme hakkını tanımıştır (*Siddika Dülek ve diğerleri*, B. No: 2013/2750, 17/2/2016, § 68).

27. Sözleşme ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin etkili bir şekilde korunması, AİHM tarafından verilen ihlal kararlarının iç hukukta gereği gibi yerine getirilmesi ile mümkündür. AİHM tarafından verilen ihlal kararlarının iç hukukta gereği gibi yerine getirilmemesi, Sözleşme ile güvence altına alınan temel hak ve özgürlüklerin uygulamada etkili bir şekilde korunmadığı anlamına gelir (*Siddika Dülek ve diğerleri*, § 69). Nitekim AİHM tarafından verilmiş bir ihlal kararı, temel hak ve özgürlüklerin teoride olduğu gibi pratikte de etkili bir şekilde korunabilmesi amacıyla 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile yargılamanın yenilenmesi sebebi olarak kabul edilmiştir. 5271 sayılı Kanun, bu konuda ilgili yargısal mercilere takdir hakkı tanımayarak kesinleşen bir

hükümle sonuçlanmış bir davanın yargılamanın yenilenmesi yoluyla tekrar görüleceğini öngörmüştür (*Nihat Akbulak* [GK], B. No: 2015/10131, 7/6/2018, § 37).

28. Anayasa'da güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerden Sözleşme kapsamındaki herhangi birinin ihlal edildiği iddiasını bireysel başvuru yoluyla incelemek Anayasa Mahkemesinin görev alanına girer. Aksinin kabulü, Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı içinde yer alan temel hak ve özgürlüklerin bireysel başvuru yolu ile etkili bir şekilde korunmasını öngören Anayasa'nın amacı ile bağdaşmaz. Bu sebeple AİHM tarafından verilen bir ihlal kararının gereklerinin yerine getirilip getirilmediği Anayasa Mahkemesince incelenmelidir. Ancak Anayasa Mahkemesince yapılacak bu inceleme, olayların baştan itibaren yeniden değerlendirilmesi şeklinde değil AİHM tarafından verilen ihlal kararının gereklerinin yerine getirilip getirilmediği ile ilgili sınırlı bir inceleme olacaktır (*Siddıka Dülek ve diğerleri*, § 70).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

29. Başvurucu, AİHM'in müdafii yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine dair kararına istinaden yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunmuştur. Başvurucunun talebi, soruşturma evresindeki ikrarının mahkûmiyet hükmünün gerekçesinden çıkarılarak sair deliller dikkate alındığında atılı suç işlediğinin sübuta erdiği gerekçesiyle reddedilmiştir.

30. Somut olayda tartışılması gereken husus, AİHM tarafından verilen ihlal kararının gereklerinin yerine getirilip getirilmediğidir. Diğer bir ifadeyle AİHM'in başvuru hakkındaki kararda tespit ettiği ihlalin ve sonuçlarının derece mahkemelerince ortadan kaldırılıp kaldırılmadığı önem taşımaktadır.

31. AİHM'in ihlal kararına konu olan, Mahkeme'de görülen davanın soruşturma evresinde başvuru'nun müdafii olmadan kolluk tarafından beyanının alındığı ve başvuru hakkında mahkûmiyet hükmü kurulurken müdafii olmadan alınan ifadelerine de atf yapıldığı anlaşılmıştır (bkz. § 9).

32. 5271 sayılı Kanun'un 311. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendinde "*ceza hükmünün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya iki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin ve hükmün bu aykırılığa dayandığının, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması*" hükümlü lehine yargılamanın yenilenmesi sebebi olarak düzenlenmiştir.

33. Anılan düzenleme karşısında AİHM tarafından verilen ihlalin ceza hükmüyle bağlantılı olduğu ve ihlalin yeniden yapılacak yargılama sonucunda giderilebileceği hâllerde yeniden yargılama yapılmasının gerekeceği açıktır. Kaldı ki AİHM kararında, yargılamanın yenilenmesinin ihlalin giderilmesinde elverişli bir yöntem olduğuna işaret edilmiştir.

34. Buna göre Mahkemenin 5271 sayılı Kanun'un 311. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (f) bendi uyarınca yapılan yargılamanın yenilenmesi talebini ihlalin niteliğini nazara alarak değerlendirmesi gerekmektedir. AİHM tarafından verilen ihlalin yargılama sırasında gerçekleştirilen usule ilişkin bir ihmal, işlem veya başka bir eksiklikten kaynaklanması durumunda söz konusu hususun yeni bir ihlale yol açmayacak şekilde giderilmesi gerekmektedir. Kabul edilen ihlaldeki eksiklikler yargılamanın duruşma açarak yeniden yapılmasını gerekli kılabilir.

35. Somut olayda, başvuru evresinde müdafii hazır bulunmaksızın elde edilen beyanların mahkûmiyet hükmüne temel alındığı anlaşılmaktadır. Bu gibi durumlarda ilgili yargısal merciler, kabul edilen *ihlalin niteliğini* dikkate alarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde hareket etmek zorundadır. Hâlbuki Mahkeme dosya üzerinden bir inceleme yaparak değerlendirme yapmıştır. Mahkeme, dosya üzerinden yaptığı değerlendirme sonucunda başvuru evresindeki ikrarının mahkûmiyet kararının gerekçesinden çıkarılmasına ve başvuru hakkında kesinleşen mahkûmiyet hükmünde değişiklik yapılmasına gerek bulunmadığına karar vermiştir.

36. Ancak AİHM tarafından verilen ihlal kararının yukarıda belirtilen ilkeler çerçevesinde gereklerinin yerine getirilmesi için Mahkemece başvurucuya adil yargılanma hakkının sağladığı güvencelere uygun bir biçimde savunma hakkı tanınarak yargılanmanın yenilenmesi gerekir. Dolayısıyla Mahkemece yapılan değerlendirmelerin AİHM kararıyla örtüşmediği, Anayasa'nın 36. maddesinin gerektirdiği ölçüde ve özende bir inceleme içermediği ve müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlalinin giderilemediği anlaşılmıştır.

37. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hakkaniyete uygun yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. Giderim Yönünden

38. Başvurucu, ihlal tespiti ile 60.000 TL manevi tazminata hükmedilmesini talep etmiştir.

39. Tespit edilen ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinde yer almaktadır.

40. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Bu kapsamda kararın gönderildiği yargı mercilerince yapılması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatmak ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar vermektir (6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen bireysel başvuruya özgü yeniden yargılama kurumunun özelliklerine ilişkin kapsamlı açıklamalar için bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğ. (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu (3)* [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

41. Somut olayda ihlalin tespit edilmesinin başvuru evresinde uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı açıktır. Dolayısıyla ihlalin bütün sonuçlarıyla ortadan kaldırılabilmesi için müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 20.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

42. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 446,90 TL barç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.946,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Hakkaniyete uygun yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkıyla bağlantılı olarak müdafî yardımından yararlanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin müdafî yardımından yararlanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere (kapatılan) İstanbul 12. Ağır Ceza Mahkemesi (E.1999/285, K.2009/17) yerine bakan mahkemeye GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucuya 20.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

E. 446,90 harç ve 4.500 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 4.946,90 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 15/6/2022 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.